

פרוטוקול

ישיבת מועצת הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית

שהתקיימה ביום שני, ה-6 במאי 2019, בשעה 09:00, במשרדי רשות החדשנות

חברי מועצה משתתפים:

ד"ר עמירם אפלבוים, ראש רשות החדשנות ויו"ר המועצה
גב' חגית שני, סגנית החשב הכללי, משרד האוצר
מר רועי פישר, סמנכ"ל משאבי אנוש, משרד הכלכלה והתעשייה
מר עדו נורדן, ראש מטה המדען הראשי, משרד הכלכלה והתעשייה
גב' ציפי עוזר-ערמון, נציגת ציבור
מר חיים רוסו, נציג ציבור

נוכחים נוספים:

מר אהרון אהרון, מנכ"ל רשות החדשנות
מר ארי זיגמן, ראש מטה מנכ"ל רשות החדשנות
עו"ד צפיר נוימן, היועץ המשפטי, רשות החדשנות
עו"ד דניאל פרידמן, הלשכה המשפטית, רשות החדשנות
מר חגי לוי, ראש חטיבת אסטרטגיה וכלכלה, רשות החדשנות
מר שגיא דגן, ראש זירת חברות בצמיחה, רשות החדשנות (נכח בנושא מס' 1)
גב' ענת גואטה, יו"ר הרשות לניירות ערך (השתתפה באמצעות שיחת ווידאו בנושא מס' 1)
גב' נעמי קריגר כרמי, מנהלת הזירה החברתית ציבורית, רשות החדשנות (נכחה בנושאים מס' 6-7)
גב' איילה מילר, ראש תחום הון אנושי, זירה חברתית-ציבורית, רשות החדשנות (נכחה בנושאים מס' 6-7)

על סדר היום

1. נושא שהוטל עליו חיסיון;
2. נושא שהוטל עליו חיסיון;
3. אישור פרוטוקול של ישיבת מועצת הרשות;
4. עדכוני מנכ"ל;
5. סיכום רבעון ראשון לשנת 2019;
6. עדכון חברי המועצה בנושא פעילות קידום נשים;
7. דיון עומק - הצגת מסלול התמחות להייטק;
8. אישור מינוי ועדת מכרזים.

הדיון

1. על נושא זה הוחלט להטיל חיסיון מכוח סעיף 8ד(ט) לחוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, תשמ"ד-1984.

2. על נושא זה הוחלט להטיל חיסיון מכוח סעיף 8ד(ט) לחוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, תשמ"ד-1984.

3. אישור פרוטוקול של ישיבת מועצת הרשות

רקע: נתבקש אישור חברי מועצת הרשות לפרוטוקול של ישיבת מועצת הרשות האחרונה שהתקיימה ביום 10 באפריל 2019, לאחר שנערכו בו תיקונים לבקשת חברי המועצה.

דיון: עו"ד צפריר נוימן, היועץ המשפטי של רשות החדשנות, עדכן כי נתבקשו מספר תיקונים לנוסח הפרוטוקול שנשלח לחברי המועצה וכי נוסח מעודכן יישלח לחברי המועצה לאישור במועצה הבאה.

החלטות:

(1) לאשר פרוטוקול ישיבת מועצת הרשות מיום 10 באפריל 2019 בשינויים הבאים:

א. תחת נושא מספר 3, אישור הדוחות הכספיים של רשות החדשנות לשנת 2017, יתווסף פירוט של החלטה שהתקבלה כדלקמן: "לאשר את פורמט ההצגה הרבעונית של תקציב התפעול כפי שהוצג במועצה, לרבות העודפים".

ב. תחת נושא מספר 4, הצגת הדוח השנתי של ועדת הביקורת לשנת 2018, יתווסף פירוט של החלטה שהתקבלה כדלקמן: "אושר הדוח השנתי של ועדת הביקורת לשנת 2018".

(2) בכל דיון של המועצה יוצגו ההחלטות מהדיונים הקודמים עם עדכון לגבי סטטוס הטיפול.

4. עדכוני מנכ"ל

דיון: מר אהרון אהרון, מנכ"ל רשות החדשנות, הציג המנכ"ל עדכונים שוטפים הנוגעים לפעילות רשות החדשנות. צוין, בין היתר, כי ישנה שביעות רצון מתפקוד הרשות לאחר המעבר למשרדים בירושלים, נסקרה מצבת כוח האדם ברשות החדשנות והשפעות המעבר לירושלים על עזיבות וגיוסים של עובדים. חברי המועצה עודכנו בהליך המכרז לקליטת מנהל שירכז את הפעילות של רשות החדשנות מול ארגון ה-WEF וכי הרשות מכינה את עצמה למינוי שר כלכלה ותעשייה.

5. סיכום רבעון ראשון לשנת 2019

דיון: מר חגי לוין, ראש חטיבת אסטרטגיה וכלכלה, הציג סקירה של ביצוע התקציב התומך בפעילויות רשות החדשנות ברבעון הראשון לשנת 2019, בין היתר תוך השוואה לביצוע בשנת 2018 בזירות שונות בחתכים של אחוז אישור בקשות חדשות, מענק ממוצע ותקציב מבוקש. צוין כי הסקירה היא של תקציב המענקים ואינה כוללת את התקציב המנהלי, בנוסף, הסכומים שהוצגו לא כוללים סכומים שיגיעו ממשרדי ממשלה כחלק מהסכמות תקציביות בהמשך השנה.

מר אהרון ציין כי הפעילות בזירת ההזנק גדלה, בין היתר בשל הסטה של חברות שבעבר נתמכו על ידי זירת צמיחה, אך התקציב של הזירה לא גדל בהתאם. ישנה מגמה בזירת הזנק של עלייה בכמות הבקשות ובאיכותן. ישנו חשש שאם אחוז האישור יקטן מעבר לרף מסוים רשות החדשנות תפסיק להיות אפקטיבית במגזר הזה. אמנם אחוז ההצלחה בזירת ההזנק קטן יותר, אבל חשוב לזכור שההזנק זה הדלק של התעשייה ואם החולייה הזאת בשרשרת תיפגע תהיה לכך השפעה גם על כמות החברות שמצליחות להגיע לצמיחה.

לאחר מכן השיב מר אהרון לשאלות חברי המועצה בקשר עם סטטוס עמידה ביעדי רשות החדשנות וביצוע משימות ברבעון הראשון לשנת 2019.

החלטות:

- (1) בישיבת המועצה הבאה תוצג סקירה של התקציב המנהלי של רשות החדשנות.
- (2) לקראת אישור תכנית העבודה של רשות החדשנות לשנת 2020, יתקיים דיון על אופן חלוקת התקציב של הרשות.
- (3) בגין כל רבעון תשלח לחברי המועצה סקירה של ביצוע התקציב התומך בפעילויות הרשות, סטטוס עמידה ביעדי הרשות וסיכום הנקודות העיקריות, לחיוב ולשלילה, מסטטוס העמידה ביעדים. בדיון המועצה יוצג רק סיכום הנקודות העיקריות.

6. עדכון חברי המועצה בנושא פעילות קידום נשים

רקע: במסגרת דיוני מועצה קודמים הוצגה תכנית לעידוד יזמות ודובר על כך שהרשות תציג פעילויות שמבוצעות לסיוע וקידום שילוב נשים בהייטק.

דיון: גבי נעמי קריגר כרמי, מנהלת הזירה החברתית ציבורית, הציגה בפני המועצה סקירה של נושא נשים בהייטק. צוין, בין היתר, כי ההיפרדות המגדרית מתחילה כבר בתיכון באחוז הניגשים לבגרות בתחומי הפיזיקה ומחשבים (אך לא מתמטיקה שם יש שיוויון), כי ישנם מחקרים שמראים שאחוזי הנשירה של נשים שכן השתלבו בתעשייה גבוה במעט יותר מזה של הגברים, כי ככל שעולים בסולם הארגוני מספר הנשים יורד וכי המצב בישראל מהבחינה הזאת דומה למצב העולמי. היעדר דמויות לחיקוי לנשים בהייטק, הכוונה/הסללה חברתית, ואופן ההוראה והלימוד תורמים לכך.

בנוסף, הוצגו בפני המועצה ממצאים והמלצות עיקריים ממספר מחקרים ודוחות, וכן החלטות וצעדים שננקטים לפתרון הבעיה ברמה הממשלתית, ובפרט הגדרת הנושא כיעד במסגרת התכנית הלאומית

להגדלת היצע כוח האדם המיומן להייטק (החלטה 2292), בהובלת משרד העבודה והרווחה. צעדים שכבר ננקטו כוללים מיזם משותף של משרד העבודה עם מלכ"ר מוביל בהכשרה והכוון נשים להייטק, ותמריצים שמוענקים באקדמיה למוסדות שעומדים ביעדי הגדלת שיעור הסטודנטיות במקצועות הייטק.

לבסוף, הוצגו בפני המועצה תפקידי רשות החדשנות וכן פעילויות שמתבצעות במסגרת רשות החדשנות שבביל להתמודד עם תת הייצוג של נשים בתעשייה. בין היתר צוינו הבנת והצפת הבעיה בדרך של שיח עם התעשייה, שותפות עם משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, תכניות ייעודיות לנשים יזמיות ומתן דגש רוחבי לנושא בתכניות הון אנושי (לדוגמה בתכנית סירות תכנות – בחירת המודל המתאים לנשים ובפרט להסבת נשים מתחומים אחרים, ותמרוץ עודף למפעילים על השמת נשים).

חברי המועצה הציעו הצעות שונות להתמודדות עם הבעיה. בין היתר צוין כי הורדה של שכר לימוד של נשים באוניברסיטה במקצועות ההייטק עשויה ליצור הסטה של נשים ממקצועות ריאליים רוויים בנשים, שמאמינות ביכולות שלהן, כמו ביולוגיה או כימיה למקצועות הייטק. עוד צוין כי צריך לשקול פתרון כוללני יותר, כמו ביצוע של פיילוט באזור גיאוגרפי מסוים תוך ניסיון לפתוח באותו אזור את כל צווארי הבקבוק, להסיר את כל החסמים בצורה כוללנית. הצעות נוספות שעלו היו כי רשות החדשנות, בשיתוף עם גורמים רלוונטיים, תשיק קמפיין בנושא הזה או מתן תמריצים נוספים לחברות בהן שיעור גבוה של עובדות.

גב' קריגר כרמי ציינה כי ישנן עדויות לכך שהצגה והבנייה של מקצוע באופן שיתאים יותר לנשים מוביל לגידול במספר הנשים שלומדות אותו. בנוסף, כיום כבר ניתן לתת משקל לחשיבות הנושא (לדוגמה: מתן עדיפות לחברה העושה מאמץ משמעותי לשילוב נשים) בפרויקטי מו"פ הנתמכים ברשות באמצעות פרמטר "תשואה עודפת למשק" שמשפיע על הציון של הבקשות.

7. דיון עומק-הצגת מסלול התמחות להייטק

רקע: אחד האתגרים המרכזיים שעלו מדוח ההון האנושי 2018, ונתמכים בעדויות מהשטח, הוא אי מימוש פוטנציאל שילובם של בוגרי ההשכלה הגבוהה במקצועות הרלוונטיים בתפקידי פיתוח בליבת תעשיית ההייטק.

41% מהחברות שנסקרו בדוח העידו כי הם כלל לא גייסו "גיוניורים" (עובדים ללא ניסיון) במחצית הראשונה של 2018. מבחינת החברות, מדובר בסיכון גדול מדי: הבוגרים הטריים (ובפרט אלו שלא צברו ניסיון מעשי בעבודת סטודנט או אינם מצטיינים בלימודים) דורשים תשומות הדרכה וניהול רבות, אינם מביאים תפוקה מספקת בתקופה הראשונית ועלולים לעבור לחברה אחרת לאחר שישלימו את עקומת הלמידה. כך המשק מפספס פוטנציאל של הון אנושי מיומן אשר הושקעו בו תשומת הכשרה רבות. קיים אתגר נוסף בפרט לבוגרי מכללות – התעשייה מביעה העדפה גורפת לבוגרי אוניברסיטאות, כפי שנראה בדוח ההון האנושי: 75% מהמגויסים הטריים היו בוגרי אוניברסיטה, בעוד שמספר המסיימים בכל שנה דומה בין אוניברסיטאות ומכללות.

דיון: גב' קריגר כרמי הציעה את עקרונות המסלול המתגבש. צוין, בין היתר, כי מסלול התמחות להייטק ייצר עבור המעסיקים הזדמנות ותמריץ לשילוב בוגרי השכלה גבוהה בתפקיד פיתוח ראשון, על

ידי מימון עלות ההכשרה הראשונית בחברה (on the job training), לרבות שימוש במשאבי הדרכה חיצוניים.

חברה העומדת בתנאי המסלול תוכל לקבל עד 30,000 ₪ לכל בוגרת/ת (תוספת) שייקלט ויעבור תכנית הכשרה פנימית. בפילוט ראשוני יוקצו 200 שוברים. המסלול יסייע לחברות לייצר מנגנון פנימי לקליטה והכשרה של ג'וניורים, בחברות הייטק במרכז ובפריפריה, לרבות ערוץ שיווק ייעודי עבור חברות שנתמכות ע"י הרשות בפרויקט מו"פ.

חברי המועצה העלו מספר סוגיות בקשר עם המסלול המוצע. בין היתר, צוין החשש שמא המימון במסלול יסבסד הכשרה של בוגרי אוניברסיטאות אשר ממילא משתלבים בתעשייה. בנוסף, המסלול עלול ליצור תמריץ לחברות שכיום בכלל לא מגייסות ג'וניורים להתחיל להילחם עם החברות שהיום כבר כן עושות את זה על אותם בוגרים שממילא היו משתלבים בתעשייה (ולכן יש לשקול בפרט מיקוד בבוגרי מכללות). חשש נוסף שעלה הוא שלמסלול לא תהיה השפעה שכן מנהלי פרויקטים ימנעו מלשלב מישוהו שלדעתם אינו מספיק טוב, אפילו אם הוא מסובסד. בנוסף, צוין כי גם אם המסלול יהיה הצלחה, כרגע מדובר על פילוט, לרשות החדשנות אין תקציבים מספיקים בשביל לממש אותו בקנה מידה גדול.

גב' קריגר כרמי ציינה כי רשות החדשנות, אשר מתוקצבת בכספי מדינה, אינה יכולה להחריג מהמסלול מוסדות אקדמיה מסוימים. בנוסף, ישנם גם בוגרי אוניברסיטאות אשר מתקשים להשתלב בתעשייה – וישנם חברות הייטק רבות שכלל אינן פותחות את הדלת לג'וניורים מכל סוג. עוד צוין כי המסלול יגרום לתעשייה לפתוח את הדלת לג'וניורים, לזמן אותם לראיונות, וברור שמשם הם יוכלו להתקדם רק במידה והם יעמדו בסטנדרטים הנדרשים. המסלול מאפשר בפרט לחברות צמיחה בגודל בינוני לייצר מנגנוני הכשרה פנימיים, בדומה למה שקיים כבר בחברות גדולות יותר. בנוסף, צוין כי הזירה החברתית ציבורית עשתה בדיקה מעמיקה של רלוונטיות המסלול המוצע לחברות וההיענות הייתה חיובית מאוד. חשוב להבין שמדובר הלכה למעשה במימון של הכשרה, לא של שכר.

מר אהרון ציין כי, בדומה לתוכניות אחרות של הרשות, גם המסלול הזה לא מיועד בהכרח לרוץ במשך המון השנים תחת הרשות. הרציונאל הוא שהרשות תהיה הזרז, תעשה פילוט שיראה כי התכנית עובדת ואז תפנה את הדרך לגוף המתאים שייקח את זה קדימה.

חברי המועצה ציינו כי יש לבנות את המסלול כפילוט עם יעדים ברורים, מבלי שיהיו הפרשים בשכר הנדרש בין המרכז והפריפריה ועם מינימום ביורוקרטיה בשביל לא להרתיע חברות מלהתמודד.

8. אישור מינוי ועדת מכרזים

רקע: תקנה 35 לתקנות חובת המכרזים, תשנ"ג-1993 (להלן: "התקנות"), מסדירה מינוי והרכב ועדת מכרזים בחברה ממשלתית והיא חלה על תאגיד סטטוטורי, בשינויים המחויבים. ככלל התקנה קובעת כי מינוי חברי ועדת המכרזים ייעשה על-ידי המנכ"ל באישור הדירקטוריון של הגוף, וכי כי חברי דירקטוריון לא רשאים לכהן כחברי ועדת מכרזים, אלא עובדי הגוף, בלבד.

הרכב ועדת המכרזים על-פי התקנות הוא מנכ"ל הרשות (יו"ר הוועדה) או מי שהוא מינה לנציגו; חשב הרשות או מי שהוא מינה לנציגו; היועץ המשפטי של הרשות או עו"ד שהוא מינה לנציגו; עד שני חברים נוספים שימנה המנכ"ל (אם החליט לעשות כן) אשר במקרים חריגים, מנימוקים שיירשמו ואם קיים הכרח לכך ניתן ולא יהיו עובדי הרשות.

ביחס לתאגידי סטטוטוריים קובעות התקנות כי ההוראות הללו יחולו בשינויים מחויבים. מאחר וסמכויות שונות של המועצה אינן זהות לאלו של דירקטוריון של חברה ממשלתית וקיימת אי בהירות מסוימת בשאלה האם חלות ההוראות ביחס לאישור הדירקטוריון ובמקרה שלפנינו המועצה, לשם הזהירות אומצה הפרשנות כי יש צורך באישור המועצה למינויים בוועדת המכרזים.

דיון: עו"ד נוימן הציג את הנושא וציין, בין היתר, כי בהתאם לתקנות אחד מחברי ועדת המכרזים הוא מנכ"ל רשות החדשנות ובסמכותו למנות נציג מטעמו כיו"ר הוועדה. מנכ"ל רשות החדשנות מבקש כי יוסמך למנות את מר אייל זעירא סמנכ"ל תפעול, לוגיסטיקה ומשאבים של רשות החדשנות כיו"ר וועדת המכרזים. מר זעירא הינו עורך דין בהשכלתו, בעל ידע בנושאי מכרזים ואחראי על כל נושאי הרכש, המשאבים והתפעול של רשות החדשנות ובעל ניסיון וותק בנושאים אלו ממקומות העבודה הקודמים שלו. מינויו של מר זעירא יחליף את מינויו של מר ארי זיגמן.

החלטה: להסמיך את מנכ"ל רשות החדשנות למנות את מר אייל זעירא סמנכ"ל תפעול, לוגיסטיקה ומשאבים של רשות החדשנות כיו"ר וועדת המכרזים.

ד"ר עמירם אפלבוים
ראש רשות החדשנות

